

8. Bingo! Geldstroom en fondsenwerving

- SPI: Dan gaan we naar de geldstroom en de fondsenwerving over draagvlak gesproken. De Hollandsche Molen had van oudsher semi overheidskarakter. In de periode dat jij actief was bij De Hollandsche Molen, dus vanaf halverwege de jaren '80, was er sprake van een terugtrekkende overheid. Subsidies van het Rijk en de provincie gingen fors naar beneden en dus groeide de noodzaak van geldstromen uit andere hoek, de maatschappelijke en particuliere sector. Hoe is De Hollandsche Molen daarmee omgegaan? Waar begin je? Hoe sla je een grote vis aan de haak? Wat was de eerste grote vis?
- SP2: Ja, toen ik bij De Hollandsche Molen kwam was er al een vis en dat was het Prins Bernhard Cultuurfonds. We hadden overigens kantoor in het gebouw waar ook Prins Bernhard Cultuurfonds zat. Ze zaten op de bovenste verdieping. En dat maakte wel dat er vrij goed ook contact was. En in die periode gaf het Prins Bernhard Cultuurfonds jaarlijks een bedrag aan ons en dat verdeelde wij weer als bijdrage bij restauraties. Dus je had er al wel een bepaalde omvang bij. Ja, ontegenzeggelijk is natuurlijk de relatie met de loterij cruciaal geweest. In meerdere opzichten hoor. Dat was aanvankelijk natuurlijk wat nu de VriendenLoterij heet en later is dat de BankGiro Loterij geworden. Dat is eigenlijk alleen niet een hele bewuste policy geweest. Het was zelfs zo dat... Even wat uitleg geven. De loterij heette toen de Sponsorloterij en dat was een loterij van Humanitas en die liep helemaal niet maar die had wel een vergunning. En Novamedia, het moederbedrijf van de Postcode Loterij heeft toen tegen Humanitas gezegd: "Zullen wij die loterij overnemen? Dan zijn jullie van de sores af, jullie krijgen toch jaarlijks wel geld.". Ja, dat is gedaan. En ja, Novamedia had veel meer marketingkracht dan Humanitas dus binnen de kortste keren explodeerde de opbrengst van die loterij. En net op dat moment, en dat had ik zelf eerlijk gezegd... Dat had ik niet in de gaten eerder. En in die periode heeft iemand, Henk Hellegers, die was voorzitter toen van een molenstichting in Brabant, in West-Brabant. Die deed een aanvraag bij die Sponsorloterij voor een restauratie. En toen kreeg hij als antwoord van: "Ja maar, wij doen geen lokale projecten. We doen alleen maar landelijke organisaties maar we zijn wel aan het kijken of we niet onze groep begunstigden of we die kunnen vergroten.". En toen is er gezegd van: "Ja, maar dan moet je bij De Hollandsche Molen zijn.". Dus ik kreeg wel een telefoontje van het toenmalige hoofd goede doelen van de loterij. En ik snapte het eerlijk gezegd niet helemaal, maar goed, het kwartje viel wel heel gauw. Van: "Jullie moeten maar eens bij ons een aanvraag gaan indienen.". Dus eigenlijk werden we min of meer uitgenodigd om dat te gaan doen. Nou, en dat is eigenlijk nog heel snel tot een heel mooi resultaat gekomen, jaarlijks een bedrag. En dat was toen aanvankelijk 500.000 gulden en later is dat door allerlei redenen naar 400.000 euro gegroeid. Plus dan nog één keer in de zoveel jaren een extra bijdrage. En de betekenis daarvan was A: gewoon financieel. Je had gewoon meer middelen om met name restauraties te ondersteunen. Maar B: je kwam eigenlijk wel terecht in een groep van de musea en erfgoedinstellingen in Nederland met een bepaald kwaliteitskarakter. En noblesse oblige, ja, daarin moest je toch meegaan. Wij hebben ook mede onder invloed van het verkrijgen van de steun van de loterij besloten het CBF keurmerk voor goede doelen te verwerven. Dat heeft ontegenzeggelijk... Dat was een hele zware klus en dat is het nog steeds want het is best een heel ingewikkeld vind ik maar het leidde wel tot een enorme vergroting van de kwaliteit van de organisatie. De organisatie moest echt naar een hoger plan gebracht worden. En ik denk dat het gelukt is. En daar wordt nog steeds op doorgegroeid. Dus de betekenis van met name de loterij, er was natuurlijk een heel groot gevaar dat je daar financieel afhankelijk van werd. En ik moet toegeven zeker in de eerste jaren was dat eigenlijk ook wel een beetje zo. Als dat contract verlengd moest worden, ja, dat was altijd even spannend. Gaat dat lukken? En als het niet zou lukken hadden er mensen ontslagen moeten worden hier hoor. Daar ben ik ook heel eerlijk in. Ik denk dat die afhankelijkheid nu een stuk minder is. En er waren daarnaast ook wel

andere geldstromen. Uiteindelijk een vermogensfonds is er gekomen van een mevrouw die in de laatste fase van haar leven was en haar vermogen graag wilde ten dienste stellen aan een aantal doelen en dat was onder andere molens. En dat hele proces heb je dan begeleid en meegemaakt. We waren wel hier heel erg gespitst daarop. Dus zodra zich een kans voordeed of er bijvoorbeeld een vraag werd gesteld. Zoiets begon altijd met een heel eenvoudige vraag en daar was de organisatie heel goed op ingesteld. Van zodra zo'n vraag werd genoemd werd die meteen bij mij neergelegd als directeur en ging ik daarmee aan de slag om te proberen dat geld aan molenprojecten te koppelen. En dat kon allerlei verschillende karakters hebben. Eén keer is het geweest dat ik dacht van: dit is niet zuivere koffie. Toen was er een oliemaatschappij en die wilde eigenlijk wel een molenrestauratie fors gaan steunen maar toen bleek eigenlijk dat ze dat wilde omdat ze dan daaraan wilde koppelen dat ze meer benzinstations in die stad waar dat project zo zijn. Nou ja, dat was een koppelverkoop waar we natuurlijk niet in mee wilde gaan. We hebben dat ook beëindigd dat contact. Maar ja, in de loop van die hele periode ook behoorlijk veel nalatenschappen, erfstellingen en dergelijke die ook gebruikt zijn voor de vereniging en dat werd steeds belangrijker eigenlijk. En wat je daardoor ook wel kreeg is dat... Toen ik bij De Hollandsche Molen kwam was het denken en de mentaliteit heel sterk op de Rijksoverheid gericht. Ik moet er ook bijzeggen in die periode kreeg De Hollandsche Molen ook nog jaarlijkse subsidie van het Rijk voor de exploitatie. Dat is op een gegeven moment afgebouwd. En ook door die inkomsten van de loterij kreeg je toch een veel zelfstandiger gevoel en was je veel minder afhankelijk. Zeker in die beginjaren werd er nogal eens gezegd: "Nou, je moet maar niet te kritisch zijn voor het Rijk want dat is ook degene die ons betaalt voor een belangrijk deel." Dat is nu helemaal weg. We hebben het er al eerder over gehad, het is nu een hele volwassen gelijkwaardige relatie. Maar op een gegeven moment inderdaad die inkomsten uit fondsenwerving heeft een hele belangrijke rol gespeeld. En ik vond heel eerlijk gezegd persoonlijk het ook heel leuk. Want toen ik jong was toen zeiden ze altijd: "Leo moet de handel in." Ik was altijd een hele handige ik zal niet zeggen ritselaar maar dat had ik van mijn opa. Mijn opa was een geweldige vertegenwoordiger. Nou ja, die kon mensen producten aanpraten. Als die nu geleefd had was die waarschijnlijk autoverkoper geworden. En ik had wel iets van die genen meegekregen. En ik vond en vind het nog steeds heel erg leuk om het zo te spelen dat uiteindelijk ook een financieel resultaat er komt.